

Teknisk utgivare: Administrativa avdelningen

Cda (dadtg/2563)

3: 4

Nya litteror, nummer och koder på den rullande materielen

Internationella godsvagnsförbundet (RIV-förbundet) -- utskottet -- har bestämt, att Internationella Järnvägsunionens (UIC) normblad 438, utgåva 3 bokstav O (O=obligatorisk för alla medlemsförvaltningar) skall komplettera och bifogas RIV (SJF 638), varvid bestämmelserna i normbladet alltså blir obligatoriska för alla medlemmar i RIV-förbundet.

Normbladets bestämmelser tillämpas även av medlemmarna i den mellanstatliga OSZJD (ryska: Organizatsija Sotrudnitjestva Zjeleznich Dorog = Järnvägarnas Samarbetsorganisation) till vilken hör:

Sovjetunionen

Ungern

Albanien

Östtyskland

Nordkorea

Polen

Mongoliet

Bulgarien

Nordvietnam

Rumänien

Folkrepubliken Kina

Tjeckoslovakien

För OSZJD-medlemmarna gäller PPW (ryska: Pravila Polzovanij Wagonami = Bestämmelser för vagnanvändningen i internationell person- och godstrafik)

Det är inte internationellt fastställt hur normblad 438 skall ingå i RIV men för SJ del har provisoriskt beteckningen "Bilaga A" (med särskild sidnumrering) till SJF 638 (framför bilaga I) bestämts.

Den svenska översättningen av normbladet sänds i dagarna ut i denna form. Hänvisning görs till bilaga A vid §§ 22 1 och 34 1.1, 1.2, 1.3 i SJF 638.

Normbladets bestämmelser kommer att inarbetas i RIV först i samband med ny utgåva av RIV omkring den 1 januari 1968.

Normbladets franska, tyska och engelska utgåvor kommer inte att sändas ut. I icke svenskspråkiga upplagor av RIV, utgåva Florens, görs anteckning vid ovannämnda paragrafer och hänvisas till den svenska utgåvan, SJF 638. Utöver uppgifterna i normbladet meddelas följande, som där inget annat sägs bara hänför sig till godsvagnar och tjänstevagnar.

Utbytesbe-
teckning
Kapitel I

Med utbytesbeteckningen RIV på en godsvagn bekräftar ägande eller registrerande RIV-medlem (se bil I till RIV:), att vagnen motsvarar alla föreskrifter under rubriken "Konstruktion", Kap VII (Se § 31 1 och 34 1. 1. 8!) av RIV.

Frånvaron av RIV märket kan också sägas vara en utbytesbeteckning på så sätt, att t ex en svensk vagn som saknar RIV-märke tillbakavisas utanför Danmark-Norge-Sverige.

Med utbytesbeteckningen MC (ryska bokstäver) på en person- eller godsvagn bekräftas, att vagnen uppfyller fordringarna i PPW. MC-tecknet (ryska: Mezjdunarodnoje Soobsjtjenie = Internationell Trafik) innebär inte, att vagnen får gå i RIC- eller RIV-trafik, men kan, om villkoren är fyllda, kombineras med RIC- eller RIV- tecknet, varigenom denna olägenhet undanröjs.

Föreliggande bilaga I till normblad 438 är tills vidare endast fastställd för godsvagnar och tjänstevagnar. Koderna för personvagnar och dragkraft är för närvarande under diskussion.

Exempel på förekommande planerade koder av intresse från svensk synpunkt:

01 = bl a vagn ingående i europeiska vagnpoolen "Europ"

11 = bl a privatägd eller banegen vagn i "Interfrigo" -trafik kännetecknad med "RIV-IF"

21 = vagn i vanlig RIV-trafik; hit hör flertalet SJ-vagnar; gäller även flertalet privata vagnar.

22 = vagn med utbytbara hjulpar, spårvidd 1435 - 1524, internationell trafik, gäller bl a SJ vagn litt Q 51 (ny litt Saa - z) även om vagnen inte är RIV-märkt

31 = vagn med speciell konstruktion, som i vagnhyresavräkningen mellan järnvägsförvaltningarna föranleder högre hyra; tills vidare endast planerad

Den gemensamma användning som nämns i bilaga I till normblad 438 avser alltså internationell samverkan t ex i "Europ" eller "Interfrigo" och har inget att göra med t ex vagn gemenskapsavtalet mellan SJ och TGOJ.

Hyra hänför sig likaledes endast till avräkning på det internationella planet, genom vilken t ex SJ betalar hyra till DSB för danska vagnar i Sverige, och bör liksom i svensk trafik inte förväxlas med vagnspengar.

Den internationella sifferkoden för ägande resp registrerande förvaltning är uppbyggd så, att första siffran i koden alltid är nummeriskt lika stor som eller större än andra siffran. Det är möjligt att i enbart inländsk trafik använda andra 2-siffriga koder än de som anges. Det är att märka, att endast en signatur: SJ och en kod: 74 är reserverad för svenska vagnar. SJ har hos UIC anhållit om en särskild kod, förslagsvis 77, för enskilda svenska järnvägar, NBJ, TGOJ etc. Om detta inte beviljas får även enskilda svenska järnvägar inordnas under kod 74.

Ägande
eller regi-
strerande
förvaltning
Kapitel II

Litterering

SJ, DSB och NSB har jämte flertalet västeuropeiska länder valt den enhetliga littereringen. De östeuropeiska järnvägarna kommer sannolikt att bibehålla sina gamla litteror.

Vagnarnas
egenskaper
Kapitel III

SJ vagnar får huvudlitterorna:

Huvud-
litteror

E för I-typerna och Q 17

F " L-typerna (utom Lab, Lqs, Lrgu) och Q 6;

G " G-typerna utom Gf, Gffo, Gffoz, Gh1, Gil, Giu, Grf, Grfu, GHZ;

H " Gh1, Gi, Giu, Gsö, Hbfs, Lrgu;

I " Gf, Gffo, Gffoz, Grf, Grfu, GHZ och övriga H-typer

K " Ore med långa lämmar, S1 (Ore);

L " Lab, Lqs, Oru, Ou med rulltankar, Osubh1, Oubh1;

R " Ob, Obu

S " S-typerna (utom S 1) Q 19 A, Q 19 Au, Q 23, Q 23u, Q 37, Q 45, Q 51, vagn för containers;

O " övriga 2- och 3-axliga O-typer;

T " Te och Teu;

U " cisternvagnarna, M-typerna, Kbö, Kö, Q 1, Q 14, Q 14 U, Q 15, Q 19 B, Q 19 Bu, Q 51 F

De nationella underlitterorna på svenska vagnar blir t v för resp huvudlittera:

Under-
litteror

E = ingen nationell underlittera

F - t = last mindre än 27 ton

- u = stor konstruktionsprofil (A), får ej lämna Sverige

G - u = genomgångsledning för elström max 1500 V och 16 2/3 Hz.

H - }
 I - } ingen nationell underlittera
 K - }
 L - }

R - t = med sidolämningar

S - t = last mindre än 80 ton

- u = last 130 ton eller mindre

- x = utan golv

- y = 12 axlar

- z = 18 axlar

O - }
 T - } ingen nationell underlittera

U - t = nedsänkta lastytan ej längre än 2 985 mm

- u = nedsänkta lastytan ej längre än 3 600 mm

- x = 6 axlar, nedsänkta lastytan ej längre än 7 930 mm

- z = 6 axlar, nedsänkta lastytan ej längre än 7 700 mm

Enligt uppgift kommer

— DSB att använda de nationella underlitterorna

u = köttkrokar för vagnar huvudlittera H samt

v = äggvagn

— NSB att avstå från nationella underlitteror.

I den mån övriga europeiska förvaltningars nationella underlitteror bedöms ha allmänt intresse, kommer de att offentliggöras senare.

Fördelnings- Nuvarande fördelningslitteror, som används vid huvudanmälan (utrikes-
 litteror anmälan) och vagnorder, skall användas t v, även om vagnarna har den nya enhetliga litteran.

Enhetligt Exempel på hur det 7-siffriga numret bildas:

vagns - Nuvarande litt Ge får ny litt. Gs.
 nummer

Enligt bilaga III-d till normblad 438 är då

första siffran i numret - 1

andra siffran " " - 2

tredje och fjärde siffran i numret - 00 för de 1000 första vagnarna i serien.

Femte, sjätte och sjunde siffran bildar löpande nummer från 000-999.

En sålunda uppbyggd 7-siffrig nummerserie rymmer alltså 1000 vagnar.

Nu har bl a SJ flera än 1000 sådana vagnar. För att kunna inrymma

stora vagnserier i det 7-siffriga numret måste man ändra både tredje och fjärde siffran.

Både numret 120 0 000 och
129 7 000

betecknar alltså en vagn med ny litt. Gs.

Orsaken till att man föreskriver ett särskilt mellanrum mellan tredje och fjärde siffran och tillåter ett särskilt mellanrum mellan fjärde och femte siffran är att man velat kompromissa mellan olika förvaltningars syn på var sifferkoden egentligen slutar och var det löpande numret tar vid. Av ovanstående exempel torde framgå, att någon klarhet i detta knappast kan åstadkommas, vilket dock inte har någon praktisk betydelse. Sj har valt alternativet särskilt mellanrum både mellan tredje och fjärde och mellan fjärde och femte siffran, vilket alltså anger den ungefärliga, normala gränsen mellan sifferkod och löpande nummer.

I kolumnerna i bilaga III-d till normblad 438 finns t ex under litt Gs. (Första siffran i koden; 1) i kolumn 2 punkter (•), som markerar litteran i kolumnhuvudet d v s Gs utan ytterligare underlitteror. I kolumnen 3 omedelbart till höger därom återfinns likaledes Gs i kolumnhuvudet, men därunder endast varianter på Gs-typen, t ex Gqrs. Gms och Gmrs återfinns på samma rad, vilket bara innebär att antalet Gmrs är så litet, att man inte velat ta upp utrymme med att ge Gmrs en särskild rad.

Även om vissa förvaltningar kommer att fortsätta att använda sina egna litteror skall sifferkoden på deras vagnar utföras som om vagnarna hade den enhetliga littereringen.

Självkontrollsiffran har tillkommit främst för att möjliggöra kontroll i olika sammanhang, att sifferkombinationen är rätt inläst i datamaskin.

Självkontroll Kapitel V

På flatvagnar och vagnar av 0-typ kan siffermärkningen utföras även med bindestreck mellan de skilda siffergrupperna:

21 - 74 - 361 0 000 - 2

Märkningens utformning Kapitel VI

SJ kommer att tillämpa denna märkning, som underlättar avläsningen.

Om tjänstevagnar littereras skall de ha huvudlitt U. Då tjänstevagnarna omfattar åtskilliga, mycket olika vagn typer har en sådan littera ringa värde. Förvaltningarna kan därför avstå litterering och använda enbart sifferkod. Närmare besked om tjänstevagnarnas märkning kommer att

- på tjänstevagnar

lämnas i samband med en kommande allmän översyn av tjänstevagnsföreskrifterna.

Med uttrycket tjänstefinka avses i första hand en sådan vagn som i utlandet medförs i godståg för tågpersonal, som sköter växling på mellanstationer o d.

- på delägda vagnar Vagnar som SJ är delägare i -- främst Q 14 och Q 14 u -- kommer försåvitt inga särskilda skäl talar för annat förfarande att märkas som banegna vagnar.
- på privatägda vagnar Enligt RIV § 34 1.3 är typ- eller litterabeteckning inte obligatorisk för privatvagnar, men om den enhetliga littereringen används, skall den föregås av en punkt enligt kapitel III i normblad 438.

I bilaga III-d till normbladet anges tillämpliga enhetliga litteror för privatvagnarna.

Förslag beträffande märkningen av privatvagnarna har ännu inte kunnat framläggas för privatvagnägarna. Tre alternativ är tänkbara:

- a) Nuvarande litterering bibehålles,
- b) enhetlig litterering genomföres,
- c) littereringen slopas helt.

Oavsett vilket alternativ som väljs torde ytterligare information härom inte behövas, eftersom all annan märkning enligt normblad 438 utföres på det sätt som anges däri. Märkningen P enligt RIV § 34 3.22 och 4 skall vara anbringad omedelbart till höger om den 12-siffriga koden. Undantag från denna regel får endast göras av utrymmeskäl.

- på privatförhyrda vagnar De vagnar (framför allt Q 12 och Q 14u) som SJ på längre eller kortare tid hyr ut till kunder kommer så småningom att märkas som privatvagnar enligt ovan, vilket påbjuds i RIV § 22 6. Härigenom får de den märkning som bäst stämmer överens med deras användning i trafiken.

Det 7-siffriga numret kommer likväl att skilja sig från de privatägda vagnarnas.

- Märkningens genomförande Ommärkningen utföres i stort sett endast i samband med revisioner och påbörjas för SJ del under första kvartalet 1966. Frånvaron av märkning enligt normblad 438 efter 1. 10. 68 berättigar till tillbakavisande i internationell trafik.

Märkningen kommer i regel att sammanföras på löstlagbara skyltar i avsikt dels att förenkla och förbilliga märkningen dels att göra den mera lättläst och mera beständig. Direktiv härom utfärdas i särskild ordning av mac.

Vissa vagn typer t ex nuvarande Gs, som beräknas bli slojade -- åtminstone till större delen -- före 1.10.68 får inte den nya märkningen. F n övervägs att ge M-vagnarna den nya märkningen endast i den mån de går eller släpps ut i trafik utanför Malmbanan. I enstaka fall har underlitteror som inte är absolut nödvändiga för en viss vagn typ utelämnats, särskilt i de fall då ev risk för litterasammanfall mellan olika vagn typer varit för handen eller då sifferkodens begränsning nödvändiggjort förenklingar.

Allmänt om märkningen

Det kan också uppstå litterasammanfall mellan gammal och ny littera. Nuvarande Ge blir. Gs, nuvarande Ore med höga lämmar blir. Os, samtidigt som gamla Gs och Os finns kvar. Utom i de fall som berörs ovan i samband med fördelningslitteror får det från fall till fall bedömmas om det är lämpligt att använda den gamla eller nya litteran vid telefonsamtal eller skriftväxling. Det skall dock otvetydigt framgå vilken vagn typ som avses genom att man i skrift t ex använder den i normbladet fastställda punkten framför litteran, vid samtal säger "äldre litt" eller "UIC litt" eller använder vagnsnumren etc.

Om den enhetliga littereringen inte (se ovan) men väl förvaltnings- och utbytesbeteckningar och 7-siffrigt nummer med självkontrollsiffror finns på vagnen, kan, när så erfordras, vagnens huvudsakliga egenskaper utläsas genom koden i bilaga III-d till normblad 438.

Skulle det av någon anledning inte råda överensstämmelse mellan den enhetliga littereringen (motsvarande nummer) och vad som anges i ABC-märkningen, gäller ABC-märkningens uppgifter.

En fullständig tabell med översättning från den nuvarande till den nya märkningen och omvänt kommet att utsändas med anknytning till SJF 420 Gv.

Under några år framåt kommer det att finnas vagnar som är märkta antingen på hittillsvarande sätt eller enligt det nya systemet. Intill dess att något annat föreskrives skall vid angivande av vagnsnummer enligt det nya systemet på vagnskort, i fraktsedlar för inländsk trafik, vagnslistor, vagnskontroll- och kajvaktsbok m m ägarejärnvägens signatur (ej för SJ vagnar) och de 8 sista siffrorna användas. Av vagnsnumret i exempel 1 i normblad 438 skall alltså siffrorna 1246873-7 medtagas och skrivas på det sätt som här angetts.

Angivande av vagnsnummer i fraktsedlar, vagnslistor m m

I internationella fraktsedlar och i fraktsedlar för vagnar, som på svensk gränsstation (inkl Eslöv) skall nyinlämnas till utlandet skall hela det 12-siffriga vagnsnumret införas och skrivas sålunda: 01-87-1246873-7.

Ägarebeteckning och typ behöver inte anges.

Med hänsyn till utrymmet får i den internationella fraktsedeln även kolumnen "Typ" och i den svenska fraktsedeln de tre kolumnerna "Vagnlitt", "Vagnägare" och "Vagnnr" tas i anspråk för vagnnumret.

Hänvisning till SJC 3:4/66 görs bl a i PIM, bilaga 11, fält 11, SJF 420 Gv, 620, 636, 637, 657, 800, 840 art 31 fält 11, SJC 6:84/65 upphävs härigenom. Tidigare -- huvudsakligen inom centralförvaltningen -- utdelad preliminär översättning av normblad 438, daterad den 5,11,64, dnr UIC 973, skall makuleras.

Bilaga A
(§§ 221, 341.1, 1.2, 1.3)

Internationella Järnvägsunionen (UIC)

NORMBLAD

438

0

3:e utgåvan 1.7.64

Igenkänningsmärken på den rullande materielen

ALLMÄNT

Vagnarna skall vara försedda med en märkning, som möjliggör en enkel och exakt igenkänning. Märkningen skall bl a ge berörda parter upplysningar beträffande vagnarnas egenskaper och villkoren för vagnarnas användning.

En vagns igenkänningsmärken består av fyra huvudgrupper

- a) den utbytesbeteckning som gäller i internationell trafik;
- b) beteckningen för den järnvägsförvaltning som vagnen tillhör eller som registrerat denna, om det är fråga om en privatvagn;
- c) vagnens egenskaper från användningssynpunkt;
- d) vagnens löpande nummer.

Uppgifterna under a), b) och c) ovan anbringas på vagnarna både i bokstäver och sifferkod.

Slutligen kompletteras märkningen — i sin siffermässiga del avsedd för databehandling av frågor rörande vagnarna — med en självkontrollsiffra.

Siffermärkningen består totalt av 12 siffror:

2 för utbytesbeteckning,

2 för ägande eller registrerande förvaltning,

7 för vagnens egenskaper från användningssynpunkt och för den löpande numreringen,

1 för självkontroll.

De olika huvudgrupperna skall anbringas i den ordning de uppräknats ovan.

Vagnens egentliga nummer bestående av 7 siffror delas i 2 grupper, den första om 3 siffror, den andra om 4 siffror; det är tillåtet, att man i gruppen om 4 siffror genom ett mellanrum skiljer den första av dessa siffror från de 3 följande.

Självkontrollsiffran placeras längst till höger om det egentliga vagnsnumret, från vilket den skiljs genom ett bindestreck.

KAPITEL I

Utbytesbeteckning

Den eller de utbytesbeteckning(-ar) som tillämpas för en vagn anges på vagnen:

- i bokstäver enligt föreskrifterna i de gällande författningar, som berör vagnarnas olika utbytesbeteckningar i internationell trafik förvaltningar emellan;
- i siffror i överensstämmelse med den kod som återfinns i bilaga I.

KAPITEL II

Beteckning för ägande eller registrerande förvaltning

Uppgiften om ägande eller registrerande förvaltning återfinns på vagnen i bokstäver och siffror. Sifferuppgifterna skall överensstämma med dem som återfinns i UIC normblad 920-1, av vilket ett utdrag återfinns som bilaga II.

KAPITEL III

Fastställande av vagnarnas egenskaper från användningssynpunkt och löpande nummer

Beteckningarna anbringas på vagnarna i bokstäver och siffror.

Litterering:

Litterering angivande vagnens egenskaper kan utföras antingen efter ägareförvaltningens mönster eller i enhetlig form. När littereringen som finns på vagnen är den enhetliga enligt bilaga III a—c, skall denna märkning föregås av en punkt för att undvika förväxling med icke enhetlig märkning.

Den enhetliga littereringen består av:

- en stor bokstav, kallad huvudlittera, som anger vagn typ (låd-vagn, sluten vagn, flatvagn etc) och vagnutformning (vanlig vagn eller specialvagn); huvudlitterornas innebörd framgår av bilaga III a,
- små bokstäver, kallade underlitteror, som tillåter fastställandet av vagnens väsentliga egenskaper från användningssynpunkt; dessa underlitteror kan vara:
 - antingen internationella
 - eller för de förvaltningar som så önskar, nationella.

Anm. Den nationella märkningen kan vara gemensam för en grupp förvaltningar, som bedömer det lämpligt att känneteckna samma egenskap. I så fall bör berörda förvaltningar komma överens om valet av underlittera, så att samma egenskap alltid kännetecknas med samma underlittera.

Underlitterornas innebörd framgår:

- av bilaga III b beträffande den internationella märkningen,
- av bilaga III c beträffande den nationella märkningen¹⁾.

I båda fallen anbringas underlitterorna i alfabetisk ordning på vagnen.

Numrering:

Ett 7-siffrigt nummer anger för varje vagn dess egenskaper från användningssynpunkt och löpande nummer. Detta nummer väljs i en av tabellerna i bilaga III d. Dess första siffra anger den huvudlittera — vanlig vagn eller specialvagn — som vagnen tillhör.

Inom varje kategori tilldelas varje vagn typ en eller flera grupper om 1 000 nummer bestämda av de 4 första siffrorna i det 7-siffriga numret. Till grund för de 4 första siffrorna ligger egenskaper motsvarande dem som uttrycks i bokstäver i bilaga III b.

¹⁾ Vissa av dessa nationella underlitteror anger egenskaper, som inte begränsar vagnarnas återanvändning från utländska förvaltningar medan andra betecknar egenskaper, som begränsar dessa möjligheter.

KAPITEL IV

Reserv

KAPITEL V

Självkontroll

Självkontrollsiffran placeras längst till höger om det egentliga vagnsnumret, från vilket den skiljs genom ett bindestreck. Självkontrollsiffran bestäms enligt den metod som anges i §§ IV och V i UIC normblad 913 "Självkontroll av matrikelnummer" återgivna i bilaga V. Självkontrollsiffran hänför sig till hela det 11-siffriga begreppet, som tillsammans med självkontrollsiffran bildar vagnens siffermärkning.

KAPITEL VI

Märkningens utförande

Vagnarnas märkning kan anbringas på följande sätt:

01 RIV-EUROP

87 SNCF

124 6 873-7

. Gs

eller på vagnar, vars korg inte erbjuder tillräckligt utrymme för en sådan uppställning, särskilt på flatvagnar:

21 87 395 0 113-6

RIV SNCF .Rmms

Punkten framför litteran anger, att det är fråga om enhetlig litterering utformad under tillämnande av bilaga III a—c (se kapitel III).

De stora bokstäverna och siffrorna som märkningen utgörs av, skall ha en minimihöjd av 80 mm; en lägre höjd får endast tillämpas i det fall då märkningen inte kan anbringas annorstädes än på långbalkarna. De övriga måtten sammanhängande med märkningen (bokstäverna eller siffrornas bredd, deras grovlek, avstånd sinsemellan) överläts åt förvaltningarnas gottfinnande, men skall väljas omsorgsfullt, så att bästa möjliga läsbarhet erhålls. När en vagn får en eller flera nationella underlitteror skall dessa anbringas efter den internationella bokstavsmärkningen och skiljas från denna genom ett bindestreck.

*

* *

Förvaltningarna har möjlighet att utöver ovannämnda märkning, som är obligatorisk, på vagnarna anbringa märkning avseende konstruktionsegenskaper; sådan märkning utförd i siffror skall vara helt skild från dem som ingår i den obligatoriska märkningen.